

Sygn. akt IV CZ 123/10

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA
w W.

przeciwko A. K. i P. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 maja 2011 r.,

zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 3 lutego 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 4 listopada 2009 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie z powództwa Powszechnej Kasy Oszczędnościowej Banku Polskiego S.A. w W. przeciwko A. K. i P. K. w ten sposób, że utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, wydany przez Sąd Okręgowy w E. w dniu 3 lipca 2007 r. (pkt 1), jak również zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Postanowieniem z dnia 3 lutego 2010 r. Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 395 § 2 k.p.c., uchylił postanowienie o kosztach postępowania apelacyjnego. Rozpoznając sprawę w przedmiocie kosztów ponownie, zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 41.697 zł, obejmującą koszty zastępstwa procesowego powoda w postępowaniu apelacyjnym (5.400 zł) i opłatę od apelacji (36.297 zł). W zażaleniu pozwani wnosili o uchylenie zaskarżonego postanowienia, powtórne rozpoznanie i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., wprowadzonym w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05 (OTK-A 2007, nr 3, poz. 32), zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji..

Sąd Apelacyjny uwzględnił zażalenie powoda w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego. Pierwotnie zasądzono solidarnie od pozwanych kwotę 5.400 zł, która stanowiła koszty zastępstwa procesowego powoda. W wyniku stwierdzenia, że wniesione przez powoda zażalenie jest oczywiście uzasadnione, Sąd Apelacyjny, stosując instytucję tzw. autoremedury uchylił skarżone postanowienie i orzekł na nowo w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego. Na zasądzoną kwotę w wysokości 41.697 zł, obok kwoty 5.400 zł, składa się ponadto kwotą 36.297 zł tytułem opłaty od apelacji uiszczonej od wniesionego środka zaskarżenia (k. - 411). W zażaleniu skarżący zarzucili naruszenie art. 109 § 1 k.p.c. przez jego zastosowanie, w sytuacji, w której powód

nie złożył ich zdaniem wniosku o przyznanie zwrotu kosztów procesu. Twierdzili oni, że powód w apelacji nie domagał się przyznania kosztów od przeciwnika procesowego, lecz dosłownie wnioskował o zasądzenie ich od niego dla drugiej strony postępowania. Takie sformułowanie nie pozwala zdaniem skarżących uznać, że powód w apelacji złożył wniosek o przyznanie zwrotu kosztów procesu w rozumieniu art. 109 § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 109 § 1 k.p.c. roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Przepis ten ma charakter prekluzyjny wobec strony zastępowanej przez zawodowego pełnomocnika – adwokata, radcę prawnego oraz rzecznika patentowego. Nie ulega wątpliwości, że o zwrocie kosztów postępowania należnych stronie reprezentowanej przez radcę prawnego sąd nie orzeka z urzędu (por. postanowienie SN z 19 marca 1996 r., III CZP 23/96, LEX nr 50559).

W sporządzonej w sprawie apelacji powód zaskarżył wyrok sądu pierwszej instancji w całości oraz wniósł o jego zmianę poprzez utrzymanie nakazu zapłaty w mocy (pkt a), jak również o „zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym wynagrodzenia pełnomocnika procesowego za obydwie instancje według norm przepisanych” (k. - 406). Ponadto w uzasadnieniu apelacji stwierdzono, że „pozwany kwestionuje również w całości samo rozstrzygnięcie o kosztach procesu, a w szczególności pkt 3 wyroku, albowiem w ocenie powoda brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz pozwanych kwoty w tym punkcie wskazanej, zaś orzeczenie Sądu wskutek braku wskazania motywów takiego, a nie innego rozstrzygnięcia w uzasadnieniu wyroku nie poddaje się kontroli instancyjnej” (k. 408).

Bez wątplenia wnoszący apelację popełnił w petitum pisma błąd polegający na wadliwym określeniu podmiotów postępowania. Uchybienie to należy jednak postrzegać w kategorii oczywistej omyłki pisarskiej, która nie powinna rzutować na uprawnienie strony wygrywającej proces do uzyskania zwrotu jego kosztów. Nie należy kierować się wyłącznie brzmieniem zawartego w piśmie sformułowania,

lecz należy mieć na względzie treść pisma i sformułowane żądania. Treść pisma nie pozostawia wątpliwości co do rzeczywistego określenia stron i formułowanych żądań. Intencją skarżącego, reprezentowanego przez radcę prawnego, było zaskarżenie niekorzystnego wyroku oraz doprowadzenie do uzyskania innego rozstrzygnięcia. Powód zaskarżył bowiem wyrok sądu pierwszej instancji w całości oraz wnosił o jego zmianę poprzez utrzymanie nakazu zapłaty w mocy.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Przepis ten ustanawia dwie zasady rozstrzygania o kosztach procesu, tj. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę orzekania o zwrocie kosztów niezbędnych i celowych. Orzekanie o kosztach w procesie zakłada zwrot kosztów przez podmiot przegrywający na rzecz podmiotu wygrywającego. Odstępstwa od zasady odpowiedzialności za wynik procesu nie uzasadnia oczywisty błąd pisarski, polegający na przestawieniu pojęć „powoda” i „pozwanego”.

Z powyższych względów należy uznać, że zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 41.697 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego było prawidłowe.

Należało w konsekwencji oddalić zażalenie (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).